

Eerste zondag van de Advent, 27 november 2022.

Jesaja 2,1-5

Matteüs 23, 37-44

Inleiding

Het is vandaag de eerste zondag van het kerkelijk nieuwe jaar, dat begint met de Advent. Het is niet bekend sinds wanneer mensen de Advent vieren. Gedacht wordt dat hiertoe besloten is ergens rond het jaar 500.

In de twee lezingen vandaag worden twee zienswijzen zichtbaar over de toekomst. Goed nieuws komt dit keer uit het oude testament. De profeet Jesaja ziet rond 800 voor Christus een mogelijkheid dat de wereld ten goede zal veranderen.

In het nieuwe testament geeft Matteüs in duidelijke bewoordingen een waarschuwing en roept op om waakzaam te zijn. Het is geschreven niet lang na de desastreuze vernietiging van Jeruzalem rond 70 na Christus.

De lezingen zijn geloofsverhalen, uitingen van wat men toen belangrijk vond. Wij leven nu. Hoe kijken wij aan tegen de komende december-weken, in de aanloop naar Kerstmis? Wat betekent deze periode voor ons? En waar hopen we misschien op?

Overweging

Hoe kijkt u aan tegen de komende december-weken, in de aanloop naar Kerstmis? Wat betekent deze periode voor u? Waar hoopt u op?

De verzorgster van een 98-jarige mevrouw aarzelde geen moment toen ik haar dit vroeg en ze antwoordde: ik ga het gezellig maken. Met Kerstmis ben ik bij mevrouw en ik neem een aandenken aan mijn vader mee. Dan is hij er ook een beetje bij. Ik verheug me op een gezellige, warme avond. Ik ga nu meteen al de Kerstverlichting ophangen.

Ze had geen makkelijke jeugd gehad in het weeshuis en ze had geleerd om een warme omgeving om zich heen te creëren. Ze was niet gelovig, zei ze, en haar collega ook niet. Toen ik vroeg hoe ze aankeken tegen de 'komst van de Mensenzoon, de Verlosser', zei ze: daar kunnen we niet zoveel mee. Háár roeping was om te zorgen voor anderen, die anders alleen zouden zijn. Ook al zou ze daardoor de gezellige Kerstavond met haar zoon missen. Voor haar zoon heeft ze ander gezelschap gezocht. Ze kon gewoon niet anders.

De komst van de Verlosser vieren, het is moeilijk te duiden. Hoezo, de komst van de Verlosser? Hoezo, vrede op aarde, met een oorlog op ons eigen continent? De praktijk bewijst het tegendeel en de ellende in de wereld lijkt van alle tijden. Hoop en vertrouwen van veel mensen staan onder druk. En dan kun je je aarzeling hebben bij het vieren van vier weken Advent, Kerstmis en dan aansluitend in januari weer over te gaan tot de orde van de dag.

Toch is er een andere stem in ons. Een stem die zegt de advent niet te willen afschaffen of overslaan. Het gaat om meer dan vier weken voorbereiding naar Kerstmis, het gaat om iets wat dieper in ons zit.

De advent is een periode van bezinning. Het heeft te maken met hoe je in het leven wil staan, zei Loed Loossen (1). Onverschillig of ontvankelijk, zelfgenoegzaam of met open handen. Als iemand die zegt dat het allemaal niks uitmaakt **of** als iemand die nog durft te verwachten ondanks gemiste kansen en teleurstellingen, als iemand met hoop op de toekomst.

Advent kan ons het besef geven dat de situatie waarin je verkeert nooit het laatste woord heeft. Succes niet en verdriet evenmin. Medemenselijkheid, je betrokkenheid op anderen en je zicht op waar het in je leven werkelijk omgaat kunnen altijd groeien; en kunnen je de richting geven die jij op wilt gaan. De verzorgster van de 98-jarige mevrouw heeft zo richting gevonden.

In donkere momenten van haar leven besloot zij de zorgverlening in te gaan. En zij hoopt nu op een mooie Kerstavond bij de oude mevrouw. Zij **leeft** de advent.

Het bijzondere aan hopen is dat het verbonden is met actie. Hoop zonder actie is geen hoop, maar een wens of een droom, zei Hannah Arendt. Er waren mensen in de oorlog die zeiden te hopen op een goede afloop, maar niets deden toen de dreiging toe nam en het niet goed afliep. Eigenlijk spraken die mensen een wens uit, zei Hannah Arendt.

Hopen op een fijne Kerst betekende voor de verzorgster dat ze het op Kerstavond gezellig wilde maken met de oude mevrouw. En ze voegde daad bij woord door alvast de kerstverlichting op te hangen.

De *mens* Jezus van Nazareth was ook iemand die de daad bij woord voegde. Wanneer we door alle dogma's, regels en rituelen van 2000 jaar kerk heen kijken, zien we een mens die zich vooral liet leiden door het lot van zijn medemens (2). Ook hij hield ongetwijfeld van gezellige feesten, maar tegelijk zocht en vond hij de verdrukte mens, mensen in armoede, mensen met een andere afkomst of voorkeur, of mensen met ernstige ziekte.

Misschien herinnert u zich nog de lezing van een aantal weken geleden over de onrechtvaardige rentmeester. Jezus stelde hem voor ons ten voorbeeld om af te rekenen met onze zelfgenoegzaamheid. Onze overtuiging dat wij aan de goede kant staan.

Misschien heeft Jezus wel dezelfde woorden gelezen van de profeet Jesaja als wij vandaag: de visionaire woorden over de berg Sion, waar alle volkeren heen trekken om samen te luisteren naar het woord van de God van Israël, de Tora. Deze woorden wijzen de weg naar gerechtigheid en vrede. En Jezus wilde dat in de praktijk brengen en zo een voorbeeld zijn voor zijn tijdgenoten. Wij leven nu. In onze tijd en in onze context zullen we onze eigen persoonlijke beslissingen moeten nemen (3).

Als wij elkaar dan straks in deze viering vrede toe wensen, vrede in je omgeving en vrede in jezelf, dan zouden ook wij ons daarbij kunnen afvragen: hoe gaat het met degene, die ik vrede toewens? En hoe zou ik hem of haar eventueel kunnen helpen vrede te realiseren? We zijn er tenslotte voor elkaar.

Tot slot, de komst van het rijk Gods is misschien wel iets van alledag (4). Het speelt zich af in het gewone van elke menselijke ontmoeting, in de manier waarop we omgaan met de natuur, met de zorg voor het leven, voor nu maar ook voor morgen. Matteüs wijst ons erop goed op te letten en waakzaam te zijn. Waken betekent je niet afsluiten voor die momenten in je leven, die het juist de moeite waard maken. Het is de kunst te leven in het hier en nu; het is de kunst om voor elkaar onze hoop levend te houden. Onze hoop levend te houden door te *doen*.

De Eeuwige kan zich openbaren in kleine, onverwachte momenten, bijvoorbeeld in het oogcontact tussen verzorgster en verzorgde. En dat is vreugdevol. Op die onverwachte momenten kun je je met hart en ziel voorbereiden en verheugen.

Wij wensen u een goede adventsperiode toe.

Hyleco Nauta

Inspiratie:

- 1 - Kerugma
- 2 - Wat blijft, Hans Küng
- 3 - De zon verdwijnt niet als zij ondergaat achter de horizon, Herman Fiolet
- 4 - Vóór het luiden van de klok, Marie-José Janssen en Gerard Zuidberg